

70 שנות מדינה בקומיקס ובקריקטורה Israel in Comics and Caricatures - 70 Years

סיון התשע"ח ▪ 5/2018 ▪ 1047

וכך בקווים פשוטים, משעשעים, ועם זאת מעוררי מחשבה, אנו חולפים על פני 70 השנים - גאים בהישגים, מודאגים מהפגמים, אך כפי שכתב עלי מוהר ב"שיר השירה" שלו: "ישראל צומחת מסביבנו, היא חזקה יותר מכל חסרונותינו".

ד"ר מרדכי נאור

תיאור מרכז גיליון הבולים

במרכז הגיליון נראות דמויות המוכרות יותר או פחות מקריקטורות, מקומיקסים ומסרטי אנימציה ישראלים, וכולן מייצגות היטב את התקופה בתולדות המדינה שבה נוצרו. כל הדמויות מביטות מחויכות לקראת צילום קבוצתי. הצלם מבצע צילום סלפי ואינו מתמקד בדמויות. זו מחווה גדולה לתחום וגם קריצה עקיפה ליוצרים ולעיתונים שבהם התפרסמו.

להלן שמות הדמויות ויוצריהם בסדר אקראי:

שלמה המלך (חנן קמינסקי), פרידל שטרן (אוסף פרידל שטרן), המוזאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון), סברמן (אורי פינק ודוד הרמן), גלעד סליקטר, סופר שלומפר (אורי פינק), דמות הצבר (אריה נבון), נוסקו - ניסים חזקיהו, הריאליסט (אסף חנוכה), שושקה (זאב אנגלמאיר), עוזי (נמרוד רשף), מיסטר טי (מישל קישקה), רחלי שלו, ישראלי (מושיק לין), שלמה כהן, אורי-און (מיכאל נצר), פלאפל-מן (דורית מיה-גור), Dry Bones (Yaacov Kirschen), גיא מורד, ליאב צברי, שלומי השג, (נועם נדב), פנד האדום (נועם נדב), הברווז (דודו גבע), דמותו של דודו גבע (חנן פינק), הפקיד (דודו גבע), שמוליק כץ, חמודי (דניאלה לונדון דקל), דניאלה (דניאלה לונדון דקל), איש שמן (צחי פרבר), ארתור (דובי קיין), רפי וספגטי (אילנה זפרן), ארז צדוק, חפרפרת (דניאל גולדשטיין), שי צ'רקה, ולדיק סנדלר, איש (איציק רנרט), נועה כץ, שרוליק (דוש - קריאל גרדוש, באדיבות משפחת גרדוש), זאב יעקב פרקש (באדיבות המוזאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס בחולון ובאדיבות בנותיו של זאב), מאיה של זבנג (אורי פינק), וואלס עם באשיר (דוד פולונסקי, ארי פולמן), צ'ארטר (שי צ'רקה), גיא חרל"פ, יונתן וקסמן, אמיתי סנדי, אורית עריף.

תודתנו ליועץ הסדרה - אלי אשד - ולמאיר אשל על עזרתו בעיצוב.

הקריקטורה והקומיקס מלווים אותנו כל השנים ומעמידים לרשותנו מבט משעשע, לעיתים עוקצני, על חיינו. דומה שאין עיתון המכבד את עצמו שאינו מקדיש מקום לקווים העליזים, שלא אחת הם מעוררי מחשבה ואף חודרניים ודוקרניים. היו ימים שניסו לתת להם שמות עבריים: הקריקטורה הפכה ל"תחדיד" ואת הקומיקס עברתו ל"עלילון". אולם העניין לא צלח.

במסגרת חגיגות ה-70 למדינה אייר מישל קישקה שלושה בולים המתארים בצורה קלילה והומוריסטית את הדרך הארוכה שעשו המדינה ואזרחיה מאז תש"ח ועד תשע"ח.

הקמת המדינה

הבול הראשון מחזיר אותנו ל"ימי התום", הימים שבהם כל הרכב המועדף היה הטרקטור, והחקלאות הייתה משאת הנפש של ראשי המדינה ושל רבים מהאזרחים. כל תייר ואורח הוזמנו לראות את הפלא הישראלי - הקיבוץ. שובל הבול משלים את התמונה התקופתית: רדיו טרנזיסטור, שאינו מחובר לזרם החשמל והרי זה חידוש טכנולוגי מסעיר, כוס סודה ומנת פלאפל - המאכל הלאומי.

הגנה וביטחון

לאחר כמעט עשרים שנה מתחילה התקופה השנייה, והיא עומדת בסימן הישראלי החמוש, שהחליף את הטרקטור בג"פ. בין אמצע שנות ה-60 לאמצע שנות ה-80 הייתה ישראל מעורבת בארבע מלחמות: מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון הראשונה. בין המלחמות נערכו לעיתים קרובות פעולות ומבצעים צבאיים. באותן שנים נרשמו הצלחות צבאיות כמו מלחמת ששת הימים ומבצע אנטבה, אולם היו גם מלחמות וקרבות שהסתיימו באבדות קשות כדוגמת מלחמת יום הכיפורים. השובל של הבול מתכתב עם סמלים של התקופה: טלוויזיה בשחור-לבן עם סמל הערוץ היחיד, בקבוק של משקה קל ומנת המבורגר.

קידמה ופיתוח

והנה אנו כבר במפנה המאות ה-20 וה-21. הישראלי המצוי ירד מהרכב, והוא דוחף עגלת-מרכול עמוסה. החברה האידיאליסטית של ראשית שנות המדינה והחברה המגויסת בשנים שלאחר מכן פינו את מקומן לחברה אינדיבידואלית וצרכנית. את מגדל המים ההתיישבותי ואת הגגות האדומים החליפו רבי קומות הצצים בכל מקום. גם אורח החיים והמכשור עברו שינויים: עתה מונחים על שולחנם של מר ומרת ישראלי מחשב נייד, כוס יין ומנת סושי.

Israel in Comics and Caricatures - 70 Years

Caricatures and comics have been a part of our world for many years, providing an amusing and oftentimes sarcastic look at our lives. Every self-respecting newspaper devotes space to these cheerful doodles, which are frequently thought provoking and even piercing and prickly.

In Israel, the words "comics" and "caricature" are used in Hebrew in their transliterated forms, despite past attempts to establish Hebrew terms to replace them. As part of the celebrations for Israel's 70 Years of Independence, Michel Kichka illustrated three lighthearted and humoristic stamps depicting how far the State and citizens of Israel have come from 1948 to 2018.

Establishment of the State

The first stamp takes us back to the "days of innocence", a time when the most popular vehicle was the tractor and agriculture was the top priority for Israel's heads of state and the majority of its population. Every tourist and guest was invited to see the Israeli wonder – the kibbutz. The stamp tab rounds out the periodic image: a transistor radio, which was an exciting new technological invention that did not have to be plugged into the electricity, a glass of seltzer and a falafel, the national food.

Defense and Security

The next phase began nearly twenty years later, symbolized by the armed Israeli who replaced the tractor with a military jeep. Between the mid-1960's and the mid-1980's Israel was involved in four wars: the Six Day War, the War of Attrition, the Yom Kippur War and the First Lebanon War. Between these wars there were oftentimes other military actions and operations as well. There were military triumphs during this period, such as the Six Day War and Operation Entebbe, but there were also wars and battles that ended with many casualties, like the Yom Kippur War. The stamp tab features symbols of the time: a black and white television with the Channel One logo, a soft drink bottle and a hamburger.

Progress and Development

And then we arrive at the turning point in the 1990's and early 2000's. The typical Israeli is now out of the car and pushing a full supermarket cart. The idealistic society that existed in the early years of the country and was enlisted in the following years made way for an individualistic consumer society. The water towers and red roofs of the early towns have been replaced by skyscrapers. Our lifestyle and equipment have changed as well. Mr. and Mrs. Israeli now have a laptop, a glass of wine and a plate of sushi on their table.

Thus, these simple and amusing yet thought provoking illustrations have been a constant presence for these 70 years – proud of the achievements, concerned about the flaws, but as Eli Mohar wrote in the Convoy Song: "Israel is growing around us, stronger than all our shortcomings".

Dr. Mordechai Naor

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 6108101
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108101 12
www.israelpost.co.il • e-mail: philserv@postil.com

חותמת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Description of the Stamp Sheet Center

The center of the Stamp Sheet features more and less-well known characters from Israeli caricatures, comics and animated films. They are all good representatives of the times and period in which they were created. All of the characters are smiling and looking toward the group photo. But the photographer is taking a selfie rather than focusing on them.

This is a tribute to the field and also an indirect nod to the creators and newspapers in which they were published.

These are the names of the characters and their creators, in random order:

King Solomon (Hanan Kaminski), Friedel Stern (Friedel Stern collection, The Israeli Museum of Caricature and Comics, Holon), Sabraman (Uri Fink and David Harman), Gilad Seliktar, Super Shlumper (Uri Fink), The Sabra (Arie Navon), Nusko (Nissim Hizkiyahu), The Realist (Asaf Hanuka), Shoshke (Zeev Engelmayer), Uzi (Nimrod Reshef), Mister T (Michel Kichka), Racheli Shalev, Israeli (Moshik Lin), Shlomo Cohen, Uri-On (Michael Netzer), Falafel Man (Dorit Maya-Gur), Dry Bones (Yaacov Kirschen), Guy Morad, Liav Zabari, Shlomi the Guard (Noam Nadav), Red Pand (Noam Nadav), The Duck (Dudu Geva), The Dudu Geva character (Hanoach Piven), The Clerk (Dudu Geva), Shmulik Katz, Cutie (Daniella London-Dekel), Daniella (Daniella London-Dekel), Fat Man (Tsahi Farber), Arthur (Dubi Keich), Rafi and Spaghetti (Ilana Zeffren), Erez Zadok, Mole (Daniel Goldstein), Shay Cherka, Vladik Sandler, Man (Itzik Renart), Noa Katz, Srulik (Dosh – Kariel Gardosh, courtesy of the Gardosh family), Ze'ev Yaakov Farkash (courtesy of The Israeli Museum of Caricature and Comics, Holon and Ze'ev's daughters), Maya from Zbeng (Uri Fink), Waltz with Bashir (David Polonsky and Ari Folman), Charter (Shay Cherka), Guy Harlap, Yonatan Wachsmann, Amitay Sandy, Orit Arif.

With thanks to the series consultant Eli Eshed and to Meir Eshel for his design assistance.

Issue:	מאי 2018	הנפקה:
Stamps Size (mm):	H 30 ג / W 40 ר	מידת הבולים (מ"מ):
Plate:	1087	לוח:
Stamps per Sheet:	6	בולים בגיליון:
Tabs per Sheet:	6	שבליים בגיליון:
Method of printing:	אופסט Offset	שיטת הדפסה:
Security mark:	מיקרוטקסט Microtext	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France	דפוס: